

3

Enit fili⁹ hois q̄rere ⁊ nō seducere / saluare ⁊ nō dissi
pare sicut mali prelati. De quib⁹ sapien⁹. Durum est
iudiciū hijs qui male intrant: durius hijs qui postq̄ intra
uerūt male viuūt: durissimū hijs qui male p̄sunt. Tres .ii.
sunt questioēs. quō intraisti / quō vixisti / et quō rexisti. De
primo. Amice quō huc intraisti nō hñs vestē nuptialē: Si
forte canonicē intraisti: nō p̄ p̄ccū violentias. non p̄ p̄ccū:
nō p̄ cōsanguinitatē: ad huc restat qua intensio: aut per
caritatē / aut p̄ cupiditatē. Si propter deū faciat q̄ dei sunt:
sicut qui venit ad forū faciat ea p̄pter que venit. Et ille ob
mutuit. qz nō precauīt sibi de hac questioē. qz oculus eius
non erat simplex .i. intentio igit̄ totū corpus erit tenebrosū
Un̄ dñs. Mittite eū in tenebras exteriores. Scda questio
fit p̄ Ysayā. tu qui es: quasi quereret. quis hic: qualiter
vixisti in ecclesia tua: Si nescis responderi sequit̄. Appor
tari te faciā quasi apportat̄ gallus gallinati⁹ qui maior est
alijs. Et maiores in ecclesia dei iam nihil faciūt: sed mino
res. Tercia q̄stio fit p̄ Hiere. Ubi est grex tuus qui datus
est tibi pecus inclitū id est valde gloriosū: Et ne credas de
um posse dubitare de aliq̄ oue. dicit enī. Adhuc transibūt
oues per manus numeratis. Si igitur non solū p̄ vobis /
sed pro singulis subditis oportet rationē reddere: q̄ duris
simū putas iudiciū e rit q̄ om̄ibus p̄sūt: Tria sunt quib⁹
optime dyabolū vincim⁹. scz ardens cogitatio / carnis mor
tificatio / et acuta oratio. De primo. Psal. In meditatioē
mea exardescit ignis quo fugas dyabolū fulgurachoruscā
tē / maxime si meditatioēs sint de passioē xp̄i. De scdo Ap
pls. Castigo corpus meū ⁊ ī bilitatē redigo. De tercio Au
gu. Oratio hūilis diuinū p̄meret̄ auxiliū. Xps dicit p̄ Eze
chi. ad p̄latū. Speculatore dedit̄ te domui israel .i. laicis.
Unde valde necesse est vt sint lucidi pastores: qz nemo po

est in speculo speculari lutofo. Xps est sol. pastor debet ee
luna. Luna aut nō habet lumē nisi a sole. ita sacerdos non
debet recipere decorē a mundo sed tm̄ a xpo. Itē sacerdos
qui p nūmis celebrat videt̄ dicere cū iuda. Quid vultis mi
hi dare et ego vobis eū tradā: ergo nefas est vēdere dñm
suū. Cogita q̄ primus seruus venditor se ipsuz suspendit.
Judas enī nūmos misit in templū. Peiores sūt sacerdotes
qui denarios p quibus cātant mittūt in lupanar: et in vēs
trē suū. Judas semel xpm vendidit et de hoc penituit ⁊ tu
forte multociens vendidisti et nō penites: caue ne desperās
te ipsū suspendas. Ber. Venient añ tribunal iudicis audt̄
etur p̄p̄oz accusatio et grauis allegatio quoz vixerūt sti-
pendijs. et nō diluerūt eoz pctā. Audi dñm dicentē. Vos
cōmeditis pctā populi. Et alibi. Pasce pasce. sed non di-
cit vende vende. Item. O bone ihesu videt̄ cōtra te cōspi-
rare vniuersitas ppli xp̄iani. Nam illi in p̄secutione tua sūt
primi: qui in ecclesia videntur gerere principatū. Si quis
de populo deuiat ille solus perit: sed sacerdotis error mul-
tos perire facit. si etiā non obest q̄tum pdest. Ber. O sa-
cerdos corpiā tuū efficit̄ quotidie sepulchrū xp̄i / cur tūc p̄
os tuū egredit̄ falsitas p̄ quod ingredit̄ quotidie veritas:
Cur oculi tui vident vanitatē. qui quotidie aspiciūt verita-
tem: Cur man⁹ tue extendunt̄ ad illicita et inania / q̄ tenent
tenentē oīa: Cur te ingurgitas ebrietate qui totus plenus
debes esse bonitate: Rōgo ergo te vt fugias omnē vani-
tatē: ne in futuro cādēneris p̄ veritatē. Tanto vtiq̄ graui⁹
caedes ab alto: q̄to excellentius polles dignitatis officio.
Idem Ber. O dñe pastores tui mutati in tonsores agni in
lupos: defensores in dissipatores. qui deberent esse sobrii /
quotidie sunt ebrii. qui p̄lati: pylati. qui casti / incesti. qui
pastores seductores. Nonne tocies repetitum est: petre
amas me: pasce oves meas quasi dicat nisi me p̄fecte dilis

ligas .i. plusq̄ te tua et tuos non intromittas de cura ista
nec tu sacerdos et maxime pastor p̄ ouibus; p̄ quibus effu-
sus est sanguis meus. Ser. Nō debet aliorū ducatū suscipere
qui nō vult alios bñ uiuēdo p̄ire. Nulls ita vilipēdit offi-
ciū suū sic clerici. Fabri et agricoli mane surgunt sed nō ipsi
dormiūt enī vsq; in meridiē. Ser. De sacerdotib⁹ miseris
p̄ditōr⁹ socijs qui xpm̄ iterū .i. q̄tū in eis est crucifigunt
z sanguinē testamēti pollutū ducūt. Qui manib⁹ pollutis o-
culis impudicis ore venenato / corde impudico / dū ad reue-
rendū sacramentū nō reuerenter accedunt angelos assistē-
tes offendūt et de singulari medicina sibi miserabiliter ac-
quirunt eternā damnationē. Cauete vobis prelatuli / vo-
ratores vt catuli. mortē nō attenditis qui fauorē venditis
Danē nūmi pcurantē puuli. scz ydiote / irregulares excōica-
ti / giezite / ebriosi / iusozes / nunq̄ casti / semp incesti / ve vo-
bis ve et semper ve.

Dominus trāsiens de hoc mundo ad patrē ecclesiaz
(quā suo sacratissimo sanguine redemit) fratrib⁹ su-
is .i. sacerdotib⁹ regendā p̄misit dicens. Exiui a patre z ve-
ni in mundū / iterū relinquo mundū et vado ad patrē vos
oues meas curate p̄ quid⁹ sanguis me⁹ effusus ē. Quā-
ta sit dignitas sacerdotalis scz officij et ordinis audiam⁹ et
videam⁹. Quātūmcūq; enī sit aliquis bonus: tñ nō potest
p̄ficere corpus xpi nisi ordinat⁹ fuerit. vt officij sacerdo-
talis exhibeat ministeriū: dei autē est officiū tribuere z bñ dic-
tiones. Tñ Aug. Sacerdotes nō ppria virtute bñdicunt:
sed qz xpi figurā gerunt z ppter eū qui in ipis est bñdicio-
nis tribuūt plenitudinē. O sacrū z celeste misteriū / qd̄ per
vos p̄f z fili⁹ z spūsscās mirabilr opat: credim⁹ qd̄ post de-
um nō est tāta grā et potestas sicut est v̄ra. Unde Berna.
Sup potestate v̄ra z tam insigni p̄uilegio v̄ro stupet eclū

intra terra / cōtremiscit dyabolus / abhorret infernus / vere
tur homo venerat plurimū angelica celsitudo / q̄ vno co
dēq̄ momēto deus q̄ p̄sident in celo: in manib⁹ vestris ē in
sacrificio. Sed vñ hoc dulcissime et piissime ihesu vt sacer
dotes (qui sūt vt nos v̄miculi et puluis et cinis) te presen
tē habere mereant p̄ manibus / p̄ oculis / qui tot⁹ ⁊ integer
sedes ad dexterā patris qui vni⁹ hore momēto a solis or
tu vsq̄ ad occasū / ab aq̄lone vsq̄ ad austrū p̄sto es dñe:
Certe nō ex debito nō ex merito / sed ex voluntatis tue bñ
placito: p̄parasti te in dulcedine tua pauperi de⁹. sc̄z sacer
doti. Nec est vere celestis indulgētia / hec est cumulata glo
ria / hec est vere sup̄ excellens gloria: sacerdotē deū tenere
in manib⁹. nllis angeloz / nllis arch̄angeloz nllis spiritib⁹ /
sed hoībus: nō oībus / sed tm̄ ordini v̄o cōmissā esse credi
mus celebrationē tanti misterij vt consecratus in sacerdo
tē prorsus id ipsū cōficiat in altari q̄d christ⁹ in cena pasca
li cōfecit manib⁹ suis. In altari quippe sacerdotū ore ⁊ ma
nibus cōficitur xp̄i corpus nō creat nō nascitur / sed q̄d to
tū in dextera patris est: est totū in manibus / totū in ore su
mentis: vn⁹ in multis ⁊ in diuersis. O sacerdos tu es sacer
dux / sacra docens sacrum dans. Sacerdux in exhortatiōe.
sacra docens in participatione carnis et sanguinis christi:
sacrū dans pro deo exemplū viuendi ceteris. Est amplius
mouearis ymo vt magis incalescas in amorē tui redemp
toris voluit xp̄s vt iugiter coleret p̄ tuū misterij quod se
mel offerebat in mundi precij: et phennis illa victima vi
ueret in mēoria ⁊ sp̄ erit in glia p̄ris. Tū Moys. rogauit
dñm q̄ndā dicens. Ostende mihi te ip̄m dñe verū. Sed ti
bi nō solū ostendit sed in manibus tuis se totū tradidit. De
lectari ergo debes o tu sacerdos ⁊ gaudere in sacramento
altaris / in cui⁹ cōfessiōe fidelis minister inuenit i medio pa

tris et filij et spūs sancti (astantib⁹ ex omī latere supnis or-
dīnib⁹) sacramentū p nobile misterīū / sup excellentis glorie
videt et sentit sacerdos filiū dei fratrem suū amantissimū: cu
ius veraciter carnē et sanguinē tenet. *Uñ Psal. Narrabo*
(inquit) nomē tuū fratrib⁹ meis. Videt et sentit spūm scētū
a patre et filio pcedentē domesticū esse sociū factorē ⁊ dis-
pendtorē suū qz ipse vere consolator est penitētū et aduoca-
tus oīm in se spantiū. Videt verū deū ⁊ sentit spūaliter an-
gelos et oēm celi celoz senatū sibi applaudentē. ⁊ vt cōci-
tuis eoz ascribi mereat. Ibiqz celebrat familiare colloquiū
inter deū ⁊ moysen amicū suū. i. fidelē ministrū. Pensa igit
ingiter / āplectere suauiter / repone fideliter quid audis / qd
agis / quid legis / quid tenes. Calix sepulchrū xpī / patena la-
pidē suppositū / corpale sudariū. Substractoria corpalia
luntheamina quib⁹ inuolutus fuit xp̄s significant. Hostia
quā vides non est panis / sed caro et sanguis eius qui pe-
pendit in cruce p mūdi vita. Jam oculis tuis vides panē
angeloz qui nescit putrescere nō vadit in secessū / sed ducet
te in excessū: illic reducet te vñ retraxit ymaginē. Hoc itaqz
sacramentū ab eterno in celo repositū / sed dyabolo pe-
nitus celatū. p prophetis quibusdā reuelatū. sollicitudini et
fancitate vestre est traditū et p omnia donatū. Quis vi-
dit talia: videant oculi ne mirent⁹ / qz omīa sicut voluit fecit
O sacerdotes q̄ptum est q in eleuatiōe manuū v̄raz capi-
ta regū inclinanē: q reges ⁊ regine vobis munera offerunt
Dñs ecclia vos patres cōfiteatur et expectat intercessores
In quozū priuilegiati amoris premiū datū est dictū est pe-
tro. Pasce oues meas in singularitate potestatis datū et
⁊ dictū est apostolis. Quodcunqz ligaueritis sup terrā. ⁊c.
Pensate q̄ptum est hoc maximū scz si ad legationē angelo-
rū assensus hoīm expectaret q̄ptum ḡ est si ad arbitriū ho-

minū assensus inclinā angeloz. Audite vestri officij digni-
tatē cautelā et cōstantiā. cū dixit elegi vos. ꝛc. officiū vt cū
dixit eatis. cautelā: vt cū dixit fructū afferatis. Constantiā.
vt cū dixit fructus vester maneat. vobis etiā dictū est. Ite
in vniuersam orbē. ꝛc. Electi ḡ estis vt eatis. ergo picu-
losū est vobis stare piculosū sedere piculosissimū iacere.

Recordor me legisse qđ accidit in burgundia cū sacer-
dos quidam veniret ad sinodū transiens p mediū
nemorū obuiū habuit dyabolū in figura hoīs transfigura-
tū quem cū salutasset tradidit ei sciam quandā clausā tradē-
dam episcopo ⁊ vniuersis rectorib⁹ in illa sinodo cōgrega-
tis quā cū apuisset ep̄s in p̄ntia oīm fecit legi. Tenor autē
illius lre erat iste. Rectores tenebray rectorib⁹ ecclesiarum
salutē. Mandam⁹ vobis qđ multū diligim⁹ vos. qz qđcū
qđ vobis cōmittit ad infernū cū magnis glomerationibus
destinatis. Itē alibi dictū fuit episcopo puerſo a xp̄o dño.
Quā reduces mihi animas q̄s cū prauo exemplo damniſi-
casti. Ber. Timeant clerici ministri ecclesiarū qui in terris
res sanctorū quas possident tā inique gerūt vt sūp̄endis q̄
sufficere debeāt minime p̄tenti: sup̄flua quibus egeni sustē-
tari: deberēt: impietate facti legij sibi decimēt et in vsus sup̄-
bie atq; luxurie victū pauperū cōsumere nō verent: dupli-
ci iniquitate peccantes: seꝛ et qđ aliena diripiunt et sacris in
suis vanitatib⁹ ⁊ turpitudinib⁹ abutuntur. Neū hodie nō
pascūt pastores oues sed seip̄os p̄pter qđ cōminat eis do-
min⁹ damnationē. Ezechiel. xliij. Cle pastorib⁹ hierlm. qz
pascēbāt seip̄os nō oues pascunt a pastorib⁹ a quib⁹ pa-
sci deberēt. Un̄ Ber. Cōuenit bonitas amabilē scientia di-
scibilē disciplina mutabilē reddūt. Sciētia et disciplina bo-
nitatē attrahūt. scientia corrigit et disciplina pascit. Debet
sūt qu. liber p̄latus et religiosus et clericus qui alijs p̄est

solicitus esse quō deo placeat in puritate cōscientie. *Jer.*
Manducare spūaliter corpus xp̄i est passiōis ⁊ redempti
onis eius attentius recolere sacra beneficia ad sumentum
suauiter in cōscientia ⁊ recolendū fideliter in mēoria. *Aug.*
Quotidie corpus xp̄i sumere nō laudo nec vitupō. Hoc ē
signū sepe cōdicandi cū de pceptiōe hui⁹ sacramenti timor
seruilis minuit. et incendiū caritatis plus augmentat. Sꝫ
p hoc aliqui retrahunt cū de cōmunionē deuotionē ⁊ cōso
lationē singularē nō ita p̄cipiūt pro vt eis beneplacitū fo
ret. Et hij magis sua q̄ dei sui videntur querere.

Veneranda sanctitudo manū sacerdotū. O felix
exercitiū. o mundi vere gaudiū. vbi yma sūmis iū
gunt: cū Xps tractat xp̄m. sacerdos dei filiū tibi delicie sūt
esse cū filijs hoīm. *Uñ Petrus in canonica.* Vos estis ge
nus electū / regale sacerdotiū / gens sancta / pplus acquisiti
onis. *Aug.* Vos estis inquit genus electū nō solū electiōe
temporalis p̄lationis sed (vt spero) elctionis eterne p̄destina
tionis. *Unde Ap̄ls.* Elegit eos ante mundi cōstitutionē /
qui non dum erant nisi p̄destinati. *Augu.* Quō elegit eos
ante mundi constitutionē. qui non dū erant nisi p̄destinan
do? Bre: Predestinatio nihil aliud est q̄ gratie presentis /
et glorie future preparatio. *Aug.* Quatuor enī requirun
tur pprie ad p̄parationē gratie p̄ntis ⁊ p̄destinationē glo
rie future. Primū est voluntas tribuentis. Secūdū est li
bertas volūntatis Terciū est p̄destinatio nō exītis. Quar
tū est meritū accipientis. Alioquin nec gratia in p̄nti nec se
queret gloria in futuro. *Unde Ap̄ls.* Quos p̄sciuit / hos
predestinavit conformes fieri ymaginis filij dei. scilicet sa
cerdotis in tanti misterij ministerio. *Idem.* Quos prede
stinavit hos ⁊ vocauit. et quos vocauit hos ⁊ iustificauit

quos iustificauit illos magnificauit. **Gl.** In p̄destinati-
one est gr̄a in vocatiōe potentia: in iustificatiōe leticia in
magnificatiōe gl̄ia. **Uñ.** vos sacerdotes estis gen⁹ electū.

Augustinus O presbiter siue sacerdos sicut deus
te elegit et p̄elegit redde rōnē vilicatiōis tue in quā
vel qđ tu in hoc seculo elegeris dū deus electionē a te re q̄
ret nō est dubiū dare an sacerdos sit angelus an dyabolus
Si vixerit in castitate corp̄is et aīe et hūilitate est angelus.
Si vixerit ecōuerso est peior dyabolo. et hoc est horribile
valde malis p̄s biteris. O sacerdotes cōsiderate v̄re digni-
tatis dulcissime excellentiā: qz dñs vos ditauit p̄ om̄ibus
creaturis. Honorandi sūt quippe sacerdotes quibus dñs
tantā in mundo pre om̄ib⁹ cōtulit gratiā et honorē.

Alpientia. Ecce cōputati sunt sc̄z sacerdotes inter fi-
lios dei: et inter sanctos for̄s illoꝝ est sc̄z sacerdotū.
Merito ergo gaudete: et b̄ndicite vos sacerdotes dñi dño
laudate et superulate eū in sc̄la: q̄ vos ad tantā dignitatē
et gratiā elegit. Et gratias agite ei p̄ tantis b̄nificijs presen-
tibus p̄teritis et futuris let eternalibus t̄p̄alibus et sp̄iali-
bus: et rogate suppliciter dicētes *Confirmabo hoc deus qđ*
o patus es in nobis p̄ imensam gratiā tuā in p̄nti: et presta
ut cū om̄ibus nobis cōmissis et om̄ibus fidelibus et cū oī-
bus sc̄is et angelis tuis in fūto regno celorū confiteamur
nomini tuo sancto: et gloriemur in laude tua in eternum.

Domnus noster pontifex de vestibus sacerdotalib⁹
misticā (vt sūmus sacerdos) camisiā induit in almo
vtero sc̄z beate v̄ginis Marie. Ministri v̄o iudeoꝝ dede-
runt ei amictū alapis contextū. Herodes albā quando illu-
sit eum alba veste induitū. Ministri pilati cingulum quan-
do flagellis ceciderunt eū. Dederunt ei phanonem quan-
do ligauerunt ad colūnam stolam sp̄tis contextā. casulam